Vilans

Laaggeletterdheid in de huisartsenpraktijk

Wat vraagt dat van zorgverleners en praktijkorganisatie?

29 juni 2017 Academische Werkplaats

Jeanny Engels, adviseur/onderzoeker persoonsgerichte zorg, zelfmanagement, gezondheidsvaardigheden

Mismatch

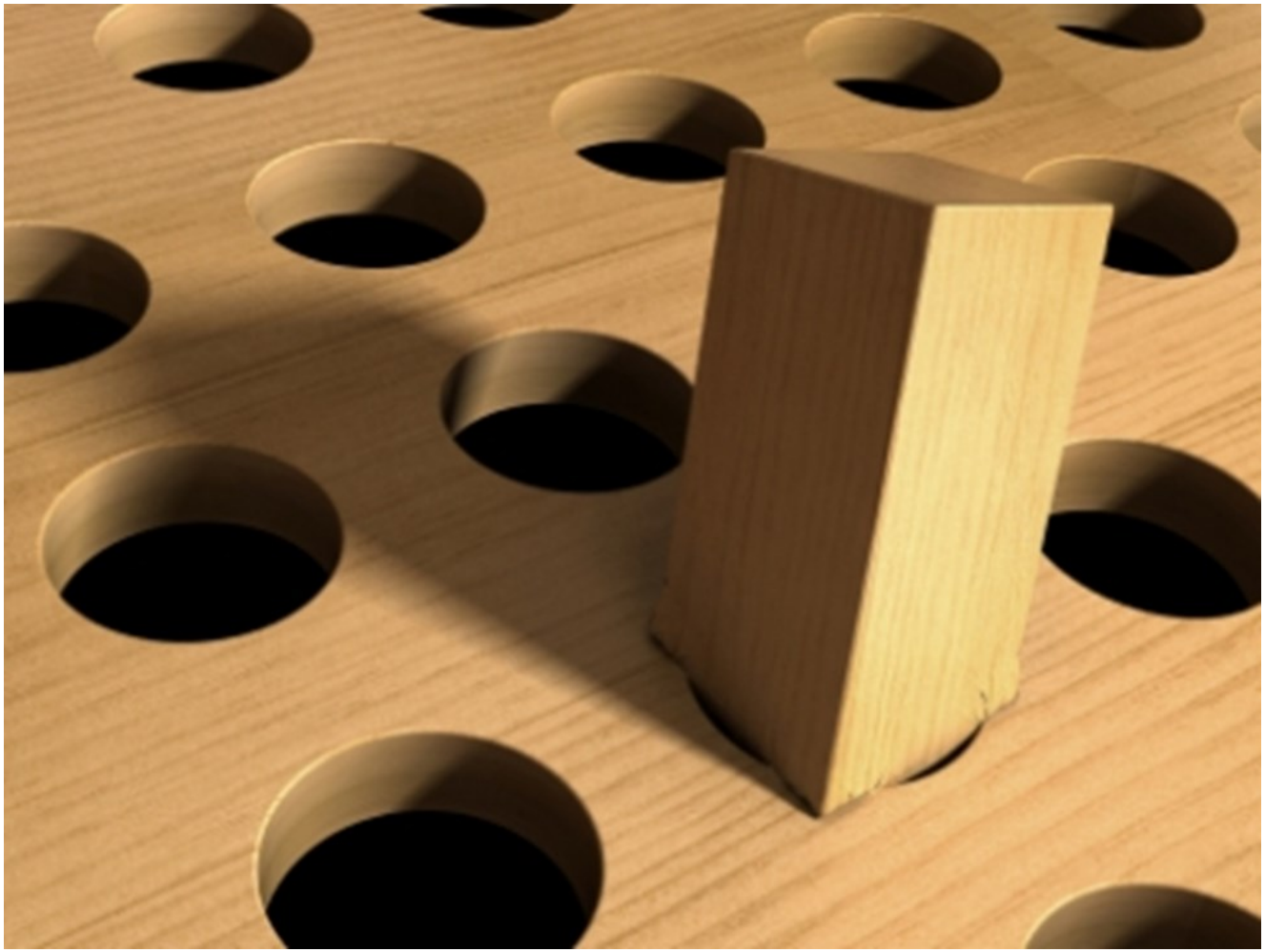

Wat ho ?

‘Als het niet goed gaat en ik weet niet wat ik moet doen, dan ga ik op bed liggen (patiënt)

terde mensen
nauwelijks
end in de
tspraktijk

Mevrouw D. heeft diabetes. Ik kwam erachter dat wel eens ‘s middags haar glucose laat testen, terwijl ik zo duidelijk hebt gezegd dat ze nuchter moet zijn (praktijkondersteuner)

Handreiking ‘Zelfmanagement en beperkte gezondheidsvaardigheden’

Ontwikkeling handreiking

1. Literatuuronderzoek
2. Gesprekken doelgroep
3. Vragenlijst 5 huisartspraktijken
4. Workshops (3) met huisartspraktijken en wijkverpleegkundigen: inhoud + vorm
5. Versie 1 naar:
    1. Vier huisartspraktijken
    2. Alliantie Gezondheidsvaardigheden
    3. Werkgroep Diversiteit en Global Health (NHG)
6. Versie 2 naar meeleesgroep
7. Testversie klaar!

9 stappen in de huisartspraktijk

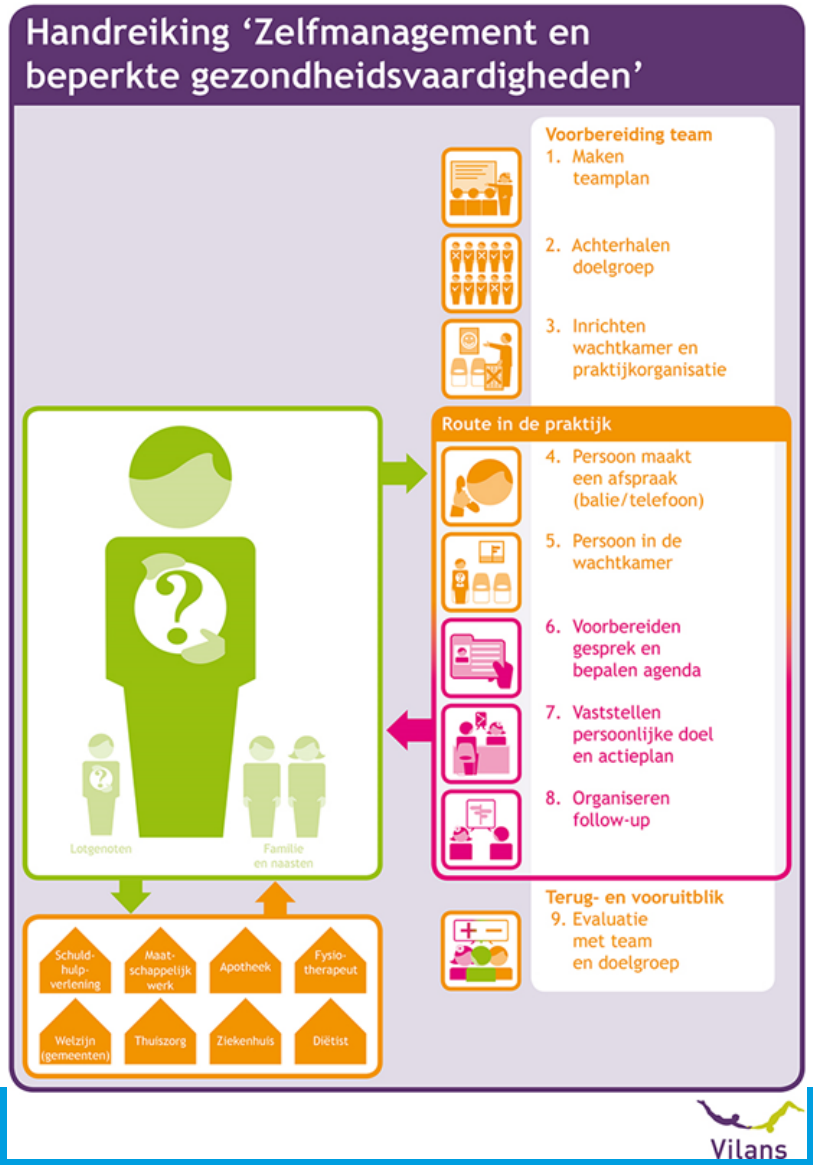

Vilans

Gezondheidscentrum Hoograven

Gezondheidscentrum Terwinselen

MALBURGEN GEZond
samenwerking eerstelijnszorg

Project ‘Laaggeletterdheid is van gewicht - de huisarts helpt’

FNO
zorg voor kansen

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVERSCHILLEN

Vilans

Wat willen we leren?

1. Leidt ondersteuning van zelfmanagement-op-maat tot:
   - meer self-efficacy en zelfmanagementvaardigheden
   - een toename van bewegen
   - afname van de BMI
   - betere ervaren gezondheid

2. Aanpassingen in de praktijk:
   - herkennen laaggeletterden
   - inzet tools voor laaggeletterden
   - opstellen doel en actieplan met laaggeletterden
   - samenwerken met laaggeletterden

3. Succes- en belemmerende factoren van de handreiking?

Samenwerken met laaggeletterden

Start drie praktijken

Projectleider (pvp) en huisarts (duo praktijk)

Vilans en Pharos (duo ondersteuning)

1. Samenstellen projectteam met drie laaggeletterde patiënten, praktijkondersteuner, huisarts en andere disciplines
2. Meetings:
   a. Ontwikkelen teamplan adhv 9 stappen (herkennen/communicatie)
   b. Verzamelen en toegankelijk maken leefstijlinterventies voor laaggeletterde volwassenen met overgewicht
   c. Leren staat centraal
3. Drie meetmomenten bij patiënten, zorgverleners en de andere disciplines
4. Resultaten bepalen de koers

www.lezenenschrijven.nl

Bij toets van e-learning ging ik de boot in …

E-learning is niets voor mij… (toch wel en vooral doen!)

Drie keer de e-learning mogen doen; was best pittig!

- Zorgverleners -

Belangrijke lessen van laaggeletterden

- Als de dokter het zegt wordt het beter gehoord: de dokter is een belangrijke persoon voor de patiënt
- Als de dokter het niet zegt, dan ‘hoeft het ook niet’
- Alleen de dokter mag ‘het’ weten
- Dokter moet ook aandacht hebben voor: “hoe doe ik dat dan?’
- Bespreek met patiënten hoe ze stress kunnen verminderen
- De dokter adviseert iets wat veel geld kost en niet te betalen is, zijn er andere mogelijkheden?
- Help de patiënt om een stabiele situatie te creëren, dan is gedragsverandering makkelijker
- Eén ding tegelijk aanpakken !
- Andere vragen helpen, zoals: “Hoe zou u dat willen doen? Misschien kunt u er eens over nadenken…”

Ik wil jullie bedanken dat we hulp krijgen. En dat jullie ons willen begrijpen en helpen.

- Laaggeletterde -

Vilans

Belangrijke inzichten zorgverleners

- Laaggeletterdheid is geen thema voor de spreekkamer
- Patiënten schamen zich en willen niet dat anderen het weten
- Laaggeletterdheid wordt nauwelijks én verschillend geregistreerd; én er zijn verschillende systemen binnen de praktijk
- Laagdrempelige gesprekken blijken moeilijk
- Communicatietools voor laaggeletterden nauwelijks bekend
- Veel enthousiasme bij zorgverleners en patiënten om ermee aan de slag te gaan
- Regelmatig contact over laaggeletterdheid is nodig om het goed op de agenda te houden
- Het wiel niet zelf gaan uitvinden en samenwerken met gemeente Kerkrade: Taalhuis en Taaltrajecten (via laaggeletterdheid en sociale contacten naar leefstijladviezen) starten in Kerkrade

Ik sta ervan te kijken dat jij zo goed weet wat je wilt, terwijl je geen woord kunt lezen …

- Zorgverlener –

We moeten iets langer de tijd nemen voor deze mensen

- Zorgverlener -

Vilans

Misschien wel de belangrijkste les …

De meeste patiënten weten wat nodig is, ze lopen echter met de vraag: hoe doe ik dat dan in mijn situatie met de problemen die ik al heb?

De behoefte is er om samen met de hulpverlener in gesprek te gaan en samen een plan op te stellen.

Creëer met laaggeletterden de randvoorwaarden voor leefstijlverandering door eerst hun grootste problemen te helpen oplossen.

Ondersteun hen in het opdoen van succeservaringen, die smaken naar meer…

Match !

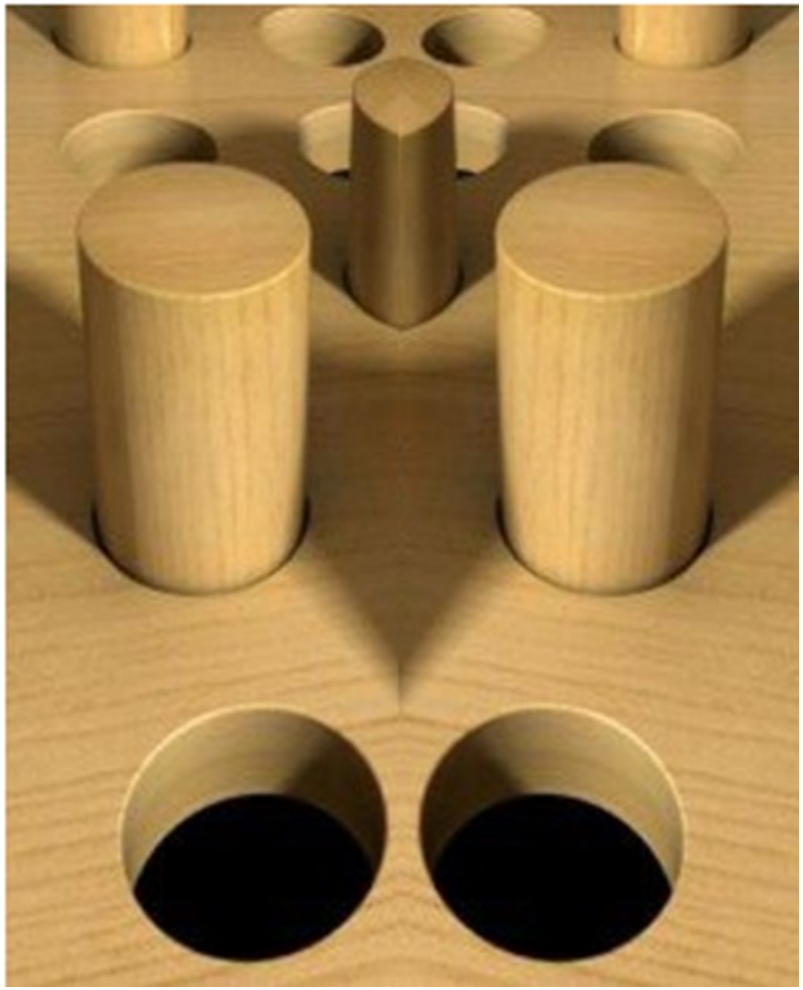

www.vilans.nl

Vilans

Dank voor uw aandacht !

Jeanny Engels
j.engels@vilans.nl
06 1518 2894